

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. Billeskov Jansen, Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 292. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holb11val-shoot-idm140209964535888/facsimile.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

EPISTLER

- S. 106. *Læsagtighed*, *Liderlighed*. – *Cerere*, af lat. *Ceres*, Gudinde for Agerdyrkingen; »Brøds«. – *et*, lat og. – *Baccho*, af lat. *Bacchus*, Gud for Vinen. – *helst*, især. – *Axioma*, gr. selvindlysende (Grund)sætning eller *Paastand*. – *grundigt*, *rigtigt*, *fornuftigt*. – *præfererer*, foretrækker. – *cæteris Paribus*, lat. naar de øvrige Forhold staar lige.
- S. 107. *Forvandskab*, *Slægtskab*. – *Prætensioner*, *Krav*, *Fordringer*. – *Syllogismus*, lat. logisk Slutning. – *fodres*, *fordres*. – *allerældste Romerske Lov*. Hører til de tolv Tavlers Love, nedskrevet i Rom ca. 450 f. Kr. – *Billighed*, *Rimelighed*.
- S. 108. *Shaftsbury*, Anthony Ashley Cooper, Earl (Greve) of Shaftsbury, engelsk Filosof og Statsmand (1670–1713), i europæisk Aandsliv i Begyndelsen af det 18. Aarh. den heroiske Dyds Forkæmper. – *Characteristiks*, Shaftsbury's Hovedværk *Characteristicks of Men, Manners, Opinions, Times* (1711). – *censtrere*, *dadle*, *kritisere skarpt*. – *driver ikke . . . paa*, fremmer ikke Udviklingen af. – *for*, *for*. – *Non monstrare viam [for vias] etc.*, lat. Ikke vise Nogen Vej, medmindre han dyrker de samme Helligdomme (Juvenal, Sat. 14, 103).
- S. 109. *Misanthropie*, *Menneskehad*. – *befatte*, *indbefatte*.
- S. 110. *Æquinoctial*, lat. Jævndøgnss-. – *skikkelig*, *duelig*, *ordentlig*. – *Samaritan*. . *Levit*, Hentydning til Lignelsen om den barmhjertige Samaritan, Lukas 10, 30–37. – *Incommoditet*, *Besvær*.
- S. 111. *interessered*, *egennyttigt*. – *rare*, *sjældne*. – *retskafne*, af den rette Slags, *ægte*. – *Jure belli*, lat. ved Krigens Ret. – *Pekelhering*, holl. *Peckelheering*, *Spasmager*; her: *Snyltegæst*. – *Domsstige*, *Tjener*, *Tyende*. – *Bouffonnerie*, fr. *bouffonnerie*, *Lojer*, *Narrestroger*. – *incommode Meuble*, fr. *besværligt*, *generende Stykke Indbo*. – *commode*, fr. *behageligt*, *bekvemt*.
- S. 112. *delicate*, *sarte*. – *fra det Musikalske Collegio*. 1744 var Det musikalske Societet (Selskab) blevet oprettet i København. – *Midt Øren*. Da den græske Sagnkonge Midas var Dommer i den musikalske Væddestrød mellem Guderne Apollon og Pan, gav han Pan Prisen, hvorfor Apollon udstyrede ham med *Æseløren*. – *Alzirer*, dvs. *Aigiens Beboere*, hvoraf mange drev *Soroveri* i Middelhavet. – *Vitalianer*, *Fetaltjebrodrene*, der drev *Soroveri* i Østersøen o. 1400. – *Flibustiers*, fr. *vestindiske Sorovere* (i 17. og 18. Aarh.). – *Comædien*, *Den Stundesløse*; se Bind VI. – *præstanda*, lat. det, der skal ydes. – *Land-Gilde*, *Fæstcafgift til Herremanden*.
- S. 113. *tracteres*, *behandles*. – *Affektion*, *Hengivenhed*. – *Plutarchus*, *Plutark*, græsk Forfatter og Filosof (ca. 46–120). – *fortæller* i *Perikles' Liv*, Kap. 1,1. Foran det græske Citats første Ord har Holberg glemt Ordet for »Fremmede«, og han oversætter